

DODATKI *

KONSTYTUCJA APOSTOLSKA

„DIVINUS PERFECTIONIS MAGISTER” PAPIEŻA JANA PAWŁA II

Jan Paweł Biskup Sługa Sług Bożych na wieczną rzeczy pamiątkę.

Jezus Chrystus, Boski Mistrz i przykład doskonałości, który jest czczony z Ojcem i Duchem Świętym jako „jeden święty” umiłował Kościół jak oblubienicę i wydał siebie samego za nią, aby ją uświęcił i jednocześnie przedstawił sobie jako pełną chwały. Po wydaniu więc wszystkim swoim uczniom przykazania, aby naśladowali doskonałość Ojca, zesłał na wszystkich Ducha Świętego, który pobudził ich wewnętrznie, aby Boga kochali z całego serca i tak wzajemnie się miłowali, jak On ich umiłował. Wyznawcy Chrystusa — jak uczy nas Sobór Watykański II — nie ze względu na swe uczynki lecz wedle zamiaru i łaski Jego wezwani i usprawiedliwieni w Panu Jezusie, przez chrzest wiary stali się prawdziwie Synami Bożymi i uczestnikami natury Bożej, a przez to rzeczywiście świętymi¹.

Z ich grona w każdym czasie Bóg wybiera wielu, którzy naśladowując bliżej przykład Chrystusa, poprzez przelanie krwi albo przez praktykę cnót heroicznych, dali świadectwo Królestwu Bożemu.

Kościół zaś zawsze wierzył już od pierwszych wieków chrześcijaństwa, że Apostołowie i Męczennicy byli mocniej z nami złączeni w Chrystusie, im też oraz Najświętszej Maryi Pannie i Aniołom oddawał szczególną cześć, pobożnie prosił ich o wstawiennictwo i pomoc. Do nich wnet dołączeni zostali także inni, którzy dokładniej naśladowali dziewictwo i ubóstwo Chrystusa, i w końcu ci, których praktykowanie znamienitych cnót chrześcijańskich i boskie charyzmaty zalecały pobożnej czci i naśladowaniu wiernych.

Przyglądając się życiu tych, którzy wiernie naśladowali Chrystusa, mamy z nowego tytułu pobudkę do szukania Miasta przyszłego i równocześnie poznajemy najpewniejszą drogę, po której będziemy mogli dojść wśród zmienności świata, stosownie do właściwego każdemu stanu i warunków, do doskonałego zjednoczenia z Chrystusem czyli do świętości.

* Tłumaczył ks. Henryk Misztal.

¹ Konst. Dogm. „Lumen Gentium” n. 40.

Mając takie mnóstwo świadków, przez których Bóg się nam uobecnia i do nas przemawia, jesteśmy z wielką mocą pociągani do osiągnięcia Jego Królestwa².

Stolica Apostolska przyjmując te znaki i głos Boży, z uwagą oraz czcią od niepamiętnych czasów za duży obowiązek sobie poczytując nauczanie, uświęcanie i rządzenie Ludem Bożym, przedstawia do naśladowania, czci i wzywania mężów i niewiasty odznaczające się pielęgnacją miłości i innych cnót ewangelicznych, i ich po przeprowadzeniu odpowiednich dochodzeń ogłasza świętymi w uroczystym akcie kanonizacji.

Prowadzenie spraw kanonizacyjnych powierzone przez Poprzednika Naszego Sykstusa V Kongregacji Obrzędów, przez niego założonej³, w miarę upływu czasu było zawsze utwierdzane nowymi normami, szczególnie Urbana VIII⁴, które Prosper Lambertini (późniejszy Benedykt XIV) zebrał i przekazał przyszłym pokoleniom w dziele *De Servorum Dei beatificatione et Beatorum canonizatione* i stanowiły one przez dwa prawie wieki normę postępowania Świętej Kongregacji Obrzędów. Normy te przyjął w swej istotnej treści Kodeks Prawa Kanonicznego opublikowany w 1917 r.

W naszych czasach nastąpił duży rozwój nauk historycznych, dlatego okazało się rzeczą konieczną dodać Kongregacji lepsze narzędzie pracy, aby lepiej odpowiadało postulatam krytyki historycznej, Poprzednik Nasz Pius XI Listem Apostolskim *Già da qualche tempo* wydanym Motu Proprio w dniu 6 II 1930 r. ustanowił „Sekcję Historyczną” przy Świętej Kongregacji Obrzędów i jej powierzył studium spraw „historycznych”⁵. Dnia 4 I 1939 r. tenże Papież polecił wydać *Normae servandae in construendis processibus ordinariis super causis historicis*⁶, w których to normach proces „apostolski” faktycznie okazał się zbędny tak, że w sprawach „historycznych” odtąd pozostał tylko jedyny proces przeprowadzany na mocy władzy zwyczajnej.

Paweł VI zaś Listem Apostolskim *Sanctitas clarior*, wydanym Motu Proprio dnia 19 III 1969 r.⁷ postanowił, że także w sprawach nowszych będzie prowadzony jeden proces kognicyjny, czyli zmierzający do zebrania środków dowodowych, który przeprowadza Ordynariusz za uprzednim pozwoleniem Stolicy Apostolskiej⁸. Tenże Papież Konstytucją Apo-

² Por. Tamże n. 50.

³ Konst. Ap. „*Immensa Aeterni Dei*” z 22 I 1588. Por. „*Bullarium Romanum*” Wyd. Tauriensis, T. VIII s. 985—999.

⁴ List Apost. „*Caelestis Hierusalem cives*” z 5 VII 1634; Urbani VIII P.O.M. *Decreta servanda in canonizatione et beatificatione Sanctorum* z 12 III 1642.

⁵ AAS 22: 1930 s. 87—88.

⁶ AAS 31: 1939 s. 174—175.

⁷ AAS 61: 1969 s. 149—153.

⁸ Tamże n. 3—4.

stolską *Sacra Rituum Congregatio*⁹ z 8 V 1969 r. na miejsce Świętej Kongregacji Obrzędów ustanowił dwa nowe dykasteria: jednemu powierzył prowadzenie spraw dotyczących Kultu Bożego, drugiemu zaś prowadzenie spraw kanonizacyjnych; przy tej okazji zmienił nieco sposób postępowania.

Po zebraniu najnowszych doświadczeń znowu wydaje się nam rzeczą pożądaną na nowo rozpatrzyć drogę prowadzenia spraw i ich porządek a Kongregację Spraw Kanonizacyjnych tak uporządkować, aby wyjść naprzeciw wymaganiom uczonych i zaradzić pragnieniom Braci Naszych w Biskupstwie, którzy domagali się większej szybkości postępowania przy równoczesnym zachowaniu solidności dochodzenia w sprawach tak ważnych. Poza tym oświeceni nauką Soboru Watykańskiego II o kolegalności ze wszech miar wypada, aby sami Biskupi więcej współpracowali ze Stolicą Apostolską w prowadzeniu spraw kanonizacyjnych.

Na przyszłość zatem, znosząc jakiegokolwiek prawa w tej dziedzinie, ustanawiamy następujące normy do zachowania.

I. O dochodzeniach prowadzonych przez Biskupów

1) Biskupom diecezjalnym lub Hierarchom i wszystkim z nimi zrównanym w prawach, w zakresie ich jurysdykcji, czy to z urzędu, czy na prośbę poszczególnych wiernych lub prawnych związków i ich pełnomocników, przysługuje prawo przeprowadzenia dochodzeń na temat życia, cnót lub męczeństwa i opinii świętości lub męczeństwa, faktów przyjmowanych za cudowne, i jeśli zachodzi taki przypadek, starożytnego kultu sługi Bożego, o którego kanonizację się prosi.

2) W tego rodzaju dochodzeniach Biskup ma postępować według Norm wydanych przez Kongregację Spraw Kanonizacyjnych z zachowaniem następujących zasad:

1° Zażąda od postulatora sprawy, mianowanego w sposób przewidziany prawem przez powoda, dokładnej informacji na temat życia sługi Bożego a także informacji na temat powodów, które wydają się przemawiać za prowadzeniem sprawy kanonizacyjnej.

2° Jeśli sługa Boży swoje pisma wydawał drukiem, to Biskup zainicjuje się, aby zostały one przebadane przez cenzorów teologów.

3° Jeżeli w pismach tych nie ma nic przeciwnego wierze i dobrem obyczajom, wtedy Biskup zażąda zebrania innych pism niewydrukowanych (listów, dzienników itp.) a poza tym wszystkich dokumentów dotyczących w jakikolwiek sposób sprawy. Dokonują tego osoby odpowied-

⁹ AAS 61: 1969 s. 297—303.

nie, które po wykonaniu swego zadania, powinny ułożyć relację na temat przeprowadzonych poszukiwań.

4° Jeżeli na podstawie powyższych czynności Biskup roztropnie osądzi, że można przejść do dalszych stadiów postępowania, powinien zająć się o prawidłowe przesłuchanie świadków wprowadzonych przez postulatora i wezwanych z urzędu. Jeżeli przesłuchanie świadków nagli, aby zabezpieczyć środki dowodowe, świadkowie mogą zostać przesłuchani, zanim zostanie ukończone zbieranie dokumentów.

5° Dochodzenie na temat faktów przyjmowanych za cudowne powinno być przeprowadzone oddzielnie od dochodzenia na temat cnót lub męczeństwa.

6° Po przeprowadzeniu dochodzeń wysyła się do Kongregacji transumpt wszystkich akt wykonany w dwóch egzemplarzach; jednocześnie dołącza się egzemplarze ksiąg sługi Bożego zbadanych przez cenzorów wraz z ich opinią.

Biskup ponadto dołącza deklarację, że zostały zachowane dekrety Urbana VIII na temat braku kultu.

II. O Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych

3) Obowiązkiem Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych, której przewodzi Kardynał Prefekt i wspomaga go Sekretarz, jest prowadzenie tego wszystkiego, co się odnosi do kanonizacji sług Bożych, zarówno pomagając Biskupom radą w rozpoczęciu sprawy, wspierając instrukcjami jak i studiując dogłębnie sprawy oraz wydając decyzje.

Do tejże Kongregacji należy także załatwianie tego wszystkiego co dotyczy autentyczności i przechowywania relikwii.

4) Do zadań Sekretarza należy:

1° Troszczyć się o utrzymanie łączności z zainteresowanymi spoza Kongregacji a szczególnie z Biskupami, którzy przeprowadzają dochodzenia;

2° Uczestniczyć w dyskusjach merytorycznych sprawy, głosować na Zebraniu Kardynałów i Biskupów;

3° Sporządzać relację na temat głosowania Kardynałów i Biskupów w celu przekazania jej Papieżowi.

5) W wypełnianiu urzędu Sekretarza wspiera Podsekretarz, do którego kompetencji należy szczególnie kontrolować, czy zostały zachowane przepisy prawa w prowadzeniu spraw; Sekretarza wspiera też odpowiednia liczba Urzędników niższych.

6) Dla studiowania spraw w Kongregacji służy Kolegium Relatorów, któremu przewodzi Relator generalny.

7) Obowiązkiem poszczególnych Relatorów jest:

1° studiowanie spraw im powierzonych wspólnie ze współpracownikami zewnętrznymi i przygotowywanie Pozycji na temat cnót lub męczeństwa;

2° przygotowywanie na piśmie wyjaśnień historycznych, jeśli zostały zgłoszone przez Konsultorów;

3° uczestniczenie w Zebraniu Teologów w charakterze ekspertów, jednak bez prawa głosu.

8) Spośród Relatorów jeden winien być specjalnie wydzielony do opracowywania Pozycji na temat cudów, który bierze udział w Zebraniu Lekarzy i Kongresie Teologów.

9) Relatora Generalnego, który przewodniczy Zebraniu Konsultorów historyków wspierają niektórzy Pomocnicy naukowci.

10) W Kongregacji urzęduje jeden Promotor wiary, czyli Prałat teolog, do którego należy:

1° przewodniczenie Kongresowi Teologów, na którym ma prawo głosowania;

2° sporządzanie relacji na temat tegoż Kongresu;

3° uczestniczenie w Zebraniu Ojców Kardynałów i Biskupów w charakterze eksperta, jednak bez prawa głosu.

Dla poszczególnych spraw, jeśli zachodzi potrzeba, Kardynał Prefekt może mianować Promotora wiary ad casum.

11) Do prowadzenia spraw kanonizacyjnych służą Konsultorzy powoływani z różnych narodowości; jedni z nich są biegłymi w sprawach historycznych, inni w teologicznych a szczególnie z zakresu duchowości.

12) Do badania uzdrowień przedstawionych do aprobaty jako cudowne istnieje w Kongregacji zespół biegłych w naukach medycznych.

III. O sposobie postępowania w Kongregacji

13) Jeżeli Biskup prześle do Rzymu wszystkie akta i dokumenty dotyczące sprawy, Kongregacja Spraw Kanonizacyjnych postępuje w następujący sposób:

1° Przede wszystkim Podsekretarz bada, czy w dochodzeniach dokonanych przez Biskupa zostały zachowane wszystkie przepisy prawa a o wyniku swych badań informuje Kongres zwyczajny.

2° Jeśli Kongres zadecyduje, że sprawa została przeprowadzona zgodnie z przepisami prawa, postanowi, któremu z Relatorów winna być powierzona: Relator zaś wraz z pomocnikiem z zewnątrz, według zasad krytyki stosowanej w hagiografii, przygotowuje Pozycję o cnotach lub męczeństwie.

3° W sprawach dawnych i nowszych, których według zdania Relatora generalnego charakter tego wymagałby, wydana Pozycja winna być poddana osądowi Konsultorów specjalistów (historyków), aby wyrazili sąd przez głosowanie o jej naukowym walorze i na temat wystarczalności zgromadzonego materiału w odniesieniu do meritum sprawy.

W poszczególnych wypadkach Kongregacja może powierzyć Pozycję w celu zbadania także innym uczonym, nie wchodzącym w skład Konsultorów.

4° Pozycję (wraz z opiniami Konsultorów historycznych a także, jeśli były konieczne, z nowymi wyjaśnieniami Relatora) przekazuje się Konsultorom teologom, którzy głosują odnośnie do meritum sprawy; oni winni wraz z Promotorem wiary tak studiować sprawę, aby zanim przejdzie się do dyskusji na Kongresie szczególnym, były rozwiązane teologiczne kwestie sporne, jeśli takie są w sprawie.

5° Ostateczne głosy Konsultorów teologów z przygotowanymi wnioskami Promotora wiary przekazuje się do osądu Kardynałom i Biskupom.

14) W sprawach zatwierdzenia cudów Kongregacja rozpoznaje według następujących zasad:

1° Fakty przyjmowane za cuda, na temat których jest przygotowana przez wyznaczonego Relatora odpowiednia Pozycja, przedstawia się zespołowi biegłych (jeśli chodzi o uzdrowienia zespołowi lekarzy), których głosy i wnioski przedstawia się w dokładnej relacji.

2° Następnie cuda dyskutuje się na Kongresie specjalnym teologów i wreszcie na Zebraniu Kardynałów i Biskupów.

15) Decyzje Kardynałów i Biskupów przedstawia się Ojcu Świętemu, do którego wyłącznie należy prawo orzekania o przyznaniu kościelnego kultu publicznego sługom Bożym.

16) W poszczególnych sprawach kanonizacyjnych, które obecnie są rozpatrywane przez Kongregację, sama Kongregacja ustanowi szczególnym dekretem sposób dalszego postępowania, z zachowaniem jednak ducha nowego prawa.

17) To, co zarządziliśmy Naszą Konstytucją, zacznie obowiązywać od dnia dzisiejszego.

Te nasze postanowienia i przepisy teraz i na przyszłość chcemy aby miały moc i były skuteczne, i chcemy by tak było w przyszłości, znosząc przeciwne, jeśli to miałyby miejsce, Konstytucje i Zarządzenia Apostolskie, wydane przez Naszych Poprzedników, i pozostałe przepisy choćby były godne osobnej wzmianki czy uchylecia.

Dane w Rzymie u Św. Piotra dnia 25 stycznia 1983 r. w piątym roku Naszego Pontyfikatu

JAN PAWEŁ II

NORMY KONGREGACJI SPRAW KANONIZACYJNYCH, KTÓRE NALEŻY ZACHOWAĆ PRZY PRZEPROWADZANIU DOCHODZENIA PRZEZ BISKUPÓW
W SPRAWACH KANONIZACYJNYCH

Gdy w Konstytucji Apostolskiej *Divinus perfectionis Magister* z dnia 25 stycznia 1983 r. został ustanowiony sposób dochodzenia, który ma być na przyszłość zachowywany w sprawach Świętych, został tym samym powierzony Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych obowiązek, aby wydała do tego dokumentu szczególne normy; ta więc Kongregacja sporządziła następujące normy, które Papież polecił zbadać na plenarnym Zebraniu Ojców wspomnianej Kongregacji w dniach 22 i 23 czerwca 1981 r. i po wysłuchaniu zdania wszystkich Przełożonych poszczególnych Dykasterii Kurii Rzymskiej, uznał i polecił opublikować.

1. a) Sprawę kanonizacyjną prowadzi powód; do pełnienia tego obowiązku może być dopuszczony przez Władzę Kościelną każdy z Ludu Bożego osobiście czy też jakaś grupa wiernych.

b) Powód prowadzi sprawę przez prawnie ustanowionego postulatora.

2. a) Postulatora ustanawia powód za pomocą udzielenia mu pełnomocnictwa, zredagowanego według przepisów prawa i za aprobatą Biskupa.

b) Jeśli sprawa już jest prowadzona w Kongregacji postulator, po zatwierdzeniu przez Kongregację, powinien mieć stałe zamieszkanie w Rzymie.

3. a) Urząd postulatora mogą sprawować kapłani, członkowie Instytutów życia konsekrowanego i laicy, byleby wszyscy wymienieni byli biegli w teologii, prawie kanonicznym i historii a także byleby znali praktykę Kongregacji.

b) Do postulatora przede wszystkim należy przeprowadzenie poszukiwań odnośnie do życia sługi Bożego, o którego chodzi, także opinii świętości, jak również ważności sprawy dla życia Kościoła i o tym poinformowanie Biskupa.

c) Ponadto postulatorowi zleca się według norm ustanowionych przez Kongregację administrowanie funduszem zebrany na prowadzenie sprawy.

4. Postulatorowi przysługuje prawo wyřeczania się Wicepostulatorami, ustanowionymi przez prawne pełnomocnictwo za zgodą powoda sprawy.

5. a) Przy prowadzeniu spraw kanonizacyjnych ten Biskup jest kompetentny, na którego terytorium sługa Boży zmarł, chyba że okoliczności szczególne zaaprobowane przez Kongregację wskazywałyby co innego.

b) Jeśli chodzi o stwierdzenie jakiegoś faktu jako cudownego, to kompetentny jest Biskup, na którego terytorium tenże fakt miał miejsce.

6. a) Biskup może prowadzić sprawę osobiście lub przez swojego delegata, który powinien być kapłanem prawdziwie biegłym w teologii, prawie kanonicznym oraz gdy chodzi o sprawy dawne, także w historii.

b) Te same przymioty winien posiadać kapłan wybrany na promotora sprawiedliwości.

c) Wszyscy urzędnicy mający udział w procesie winni złożyć przysięgę co do wiernego wykonania obowiązku i są obowiązani do zachowania tajemnicy.

7. Sprawa może być nowsza lub dawna; nazywa się nowszą, gdy męczeństwo lub cnoty sługi Bożego mogą być udowodnione przy pomocy ustnych zeznań świadków naocznych; nazywa się dawną, gdy środki dowodowe na temat męczeństwa lub cnót mogą być wydobyte tylko ze źródeł pisanych.

8. Kto pragnie rozpocząć sprawę kanonizacyjną powinien kompetentnemu Biskupowi przedłożyć przez postulatora odpowiednią prośbę (*supplex libellus*), w której zwraca się o przeprowadzenie sprawy.

9. a) W sprawach nowszych prośby nie można przedłożyć przed upływem pięciu lat od śmierci sługi Bożego.

b) Jeśli jest przedłożona po trzydziestu latach, Biskup nie może sprawy posuwać naprzód, o ile po przeprowadzeniu dochodzenia nie dojdzie do przekonania, że w tym wypadku w przeciąganiu rozpoczęcia sprawy nie chodziło o fałsz lub podstęp ze strony powodowej.

10. Postulator razem z prośbą powinien przedstawić:

1° w sprawach nowszych jak i dawnych życiorys sługi Bożego, mający wartość historyczną, jeśli taki jest, a gdyby nie było, winien przedstawić dokładną relację sporządzoną chronologicznie o życiu i działalności sługi Bożego, o jego cnotach lub męczeństwie, o opinii świętości lub znaków cudownych, nie omijając tego wszystkiego, co byłoby przeciwne sprawie, lub wydawałoby się jej niesprzyjające¹⁰;

2° wszystkie wydane drukiem pisma sługi Bożego w autentycznym egzemplarzu;

3° tylko w sprawach nowszych wykaz osób, które mogą przyczynić się do wydobywania prawdy przez złożenie zeznań za lub przeciw odnośnie do cnót lub męczeństwa a także opinii świętości lub znaków cudownych.

11. a) Biskup po otrzymaniu prośby powinien zasięgnąć opinii Konferencji Episkopatu przynajmniej regionalnej, czy słuszne jest rozpoczynanie sprawy.

b) Nadto Biskup ogłosi prośbę postulatora w swojej diecezji i jeśli

¹⁰ Por. Konst. Ap. „*Divinus perfectionis Magister*” n. 2, 1°.

uzna za stosowne w innych diecezjach, za zgodą Biskupów, zachęcając wszystkich wiernych, aby mu dostarczyli przydatnych sprawie wiadomości, jeśli jakie posiadają.

12. a) Jeśli z otrzymanych informacji wyłaniałyby się jakieś przeszkody przeciwne sprawie, to Biskup powiadomi o tym postulatora, aby te przeszkody mógł usunąć.

b) Jeśli przeszkoda nie została usunięta i dlatego Biskup orzeknie, że sprawa nie powinna być dopuszczona, powiadomi postulatora i poda racje tej decyzji.

13. Jeśli Biskup postanowi rozpocząć sprawę, zwróci się o opinię dwóch cenzorów teologów odnośnie do pism ogłoszonych drukiem przez służę Bożego; ci orzekną, czy w tych pismach cokolwiek sprzeciwia się wierze lub dobremu obyczajom ¹¹.

14. a) Jeśli oceny cenzorów teologów są pozytywne, Biskup poleci zebrać wszystkie pisma służi Bożego jeszcze nie wydane drukiem, oraz wszystkie dokumenty historyczne rękopiśmienne czy drukowane dotyczące sprawy ¹².

b) W tego rodzaju kwerendzie, szczególnie gdy chodzi o sprawy dawne, powinni brać udział ludzie biegli w naukach historycznych i archiwistyce.

c) Po wypełnieniu zadania biegli przekazują Biskupowi łącznie z pismami zebranymi dokładną i oddzielną relację, w której referują i stwierdzają, że wiernie wypełnili zadanie, dołączą listę pism i dokumentów oraz wydadzą opinię o ich autentyczności i wiarygodności, jak i na temat osłowności służi Bożego, jaka wynika ze zgromadzonych pism i dokumentów.

15. a) Po otrzymaniu relacji Biskup przekazuje wszystko, co dotychczas zebrano, promotorowi sprawiedliwości lub innemu biegłemu, aby ułożył odpowiednie pytania do rzetelnego wybadania i poszukiwania na temat życia służi Bożego, cnót lub męczeństwa, opinii świętości lub męczeństwa.

b) W sprawach zaś dawnych pytania dotyczą jedynie aktualnej opinii świętości lub męczeństwa i kultu oddawanego słudze Bożemu w czasach nowszych, jeśli taki ma miejsce.

c) W międzyczasie Biskup prześle do Kongregacji Spraw Kanonicznych krótką wiadomość na temat życia służi Bożego i doniosłości sprawy w celu przekonania się, czy ze strony Stolicy Apostolskiej nie ma przeszkód.

16. a) Następnie Biskup lub delegat przesłucha świadków wprowadzonych przez postulatora i innych wezwanych z urzędu, przy udziale

¹¹ Tamże n. 2, 2°.

¹² Tamże n. 2, 3°.

notariusza, który zapisze słowa zeznającego i na zakończenie potwierdzi je podpisem.

Jeśli przesłuchanie świadków nagli, aby nie zaginęły dowody mogą być oni przesłuchani zanim zostanie zakończone zbieranie dokumentów¹³.

b) Przy przesłuchiowaniu świadków powinien być obecny promotor sprawiedliwości, gdyby zaś go nie było, później winny mu zostać przedłożone akta, aby mógł poczynić uwagi i wnioski, jakie uzna za stosowne.

c) Świadkowie najpierw winni być przesłuchiвани według pytań; Biskup jednak lub delegat powinien zadbać, aby zostały postawione inne konieczne lub potrzebne pytania w celu lepszego wyjaśnienia tego co powiedzieli lub pełniejszego rozwiązania i wytłumaczenia trudności, jakie wyplýnęły.

17. Winni zeznawać świadkowie naoczni, do których możnaby dołączyć, jeśli rzecz tego wymaga, także świadków ze słyszenia od naocznych; wszyscy jednak powinni być wiarygodni.

18. Przede wszystkim jako świadków należałoby wprowadzić krewnych i powinowatych oraz innych, którzy ze sługą Bożym żyli w przyjaźni lub zażyłości.

19. W wypadku dowodzenia męczeństwa lub praktyki cnót i opinii cudów sługi Bożego, który należał do jakiegoś Instytutu życia konsekrowanego, znaczna część świadków wezwanych winna się wywodzić spoza tego Instytutu, chyba że ze względu na szczególnie sposób życia sługi Bożego, byłoby to niemożliwe do uzyskania.

20. Nie można dopuścić do zeznań:

1° kapłana w tym wszystkim co dotyczy spraw związanych z sakramentem pokuty,

2° stałych spowiedników sługi Bożego lub kierowników duchownych, w tym co dotyczy nawet takich wiadomości odnośnie do sługi Bożego, które zdobyli z zakresu wewnętrznego pozasakramentalnego,

3° postulatora sprawy podczas trwania urzędu.

21. a) Biskup lub jego delegat wezwie pewną liczbę świadków z urzędu, którzy jeśli zajdzie potrzeba, powinni się przyczynić do uzupełnienia dochodzenia, szczególnie jeśli byliby przeciwni sprawie.

b) Należy wezwać na świadków z urzędu biegłych, którzy dokonywali poszukiwań dokumentów i przygotowywali relację z tychże dochodzeń; oni powinni stwierdzić pod przysięgą: 1° że przeprowadzili wszystkie dochodzenia i że zebrali wszystko co dotyczy sprawy, 2° że nie zniekształcili lub zmienili żadnego tekstu lub dokumentu.

22. a) Gdy chodzi o cudowne uzdrowienie, winni być wezwani jako świadkowie lekarze leczący chorego.

¹³ Tamże n. 2, 4°.

b) Jeżeli odmówiliby stawienia się u Biskupa lub jego delegata, ci powinni się postarać, aby pisemną relację zrobioną pod przysięgą, o ile to możliwe, złożyli do akt o chorobie i jej przebiegu, lub przynajmniej aby orzeczenie lekarskie było uzyskane przez inną osobę, która następnie zostanie poddana przesłuchaniu.

23. Świadkowie w swych zeznaniach potwierdzonych przysięgą winni w tym co twierdzą opierać się na wiedzy własnej, inaczej ich świadectwo nie ma wartości.

24. Jeśli ktoś ze świadków chciałby jakieś pismo przez siebie uprzednio sporządzone przekazać Biskupowi lub jego delegatowi bez względu na to, czy uczyniłby to łącznie z zeznaniami, czy też oddzielnie, to tego rodzaju pismo należy przyjąć, byleby tenże świadek potwierdził przysięgą, że on je napisał i że zawarte w nim fakty są prawdziwe; następnie pismo należy dołączyć do akt sprawy.

25. a) Biskup lub jego delegat winni usilnie starać się, aby zeznania w jakikolwiek sposób złożone przez świadków, były zawsze autentykowane podpisem Biskupa lub delegata i pieczęcią.

b) Dokumenty i zeznania pisemne, czy to zebrane przez biegłych, czy to przez innych przekazane, można uważać za autentykowane przez podpis i pieczęć jakiegokolwiek notariusza lub przez poświadczenie publicznego urzędnika.

26. a) Jeśli dochodzenie odnośnie do dokumentów lub zeznań miało-
by się odbywać w innej diecezji, Biskup lub jego delegat przesyła do kompetentnego Biskupa pismo, a ten już działa dalej według niniejszych postanowień.

b) Akta takiego dochodzenia należy przechowywać w Archiwum Kurii a odpis wykonany według norm 29—30 przesyła się proszącemu Biskupowi.

27. a) Biskup lub jego delegat powinni troszczyć się z największą pilnością, aby w zbieraniu środków dowodowych nic nie opuścić, co w jakikolwiek sposób należy do sprawy, uznając za pewne, że pomyślny jej wynik zależy w dużej mierze od dobrze przeprowadzonego dochodzenia.

b) Po zebraniu więc wszystkich środków dowodowych, wszystkie akta i dokumenty przegląda promotor sprawiedliwości by, jeśli on to uzna za konieczne, mógł prosić o dalsze przeprowadzenie poszukiwań.

c) Należy też dać możliwość postuladorowi przejrzenia akt, aby w razie potrzeby mógł uzupełnić środki dowodowe przez nowych świadków czy dokumenty.

28. a) Zanim zakończy się dochodzenie, Biskup lub jego delegat winien starannie zwizytować grób sługi Bożego, mieszkanie w którym on żył lub umarł, oraz jeśli byłyby, także inne miejsca, gdzie ktoś mógłby umieszczać znaki kultu na jego cześć; po tym sporządzi specjalną dekla-

rację na temat zachowania dekretów Urbana VIII odnośnie do braku kultu ¹⁴.

b) O przeprowadzeniu wszystkich działań winna być sporządzona relacja i włączona do akt sprawy.

29. a) Po sporządzeniu akt dochodzenia Biskup lub jego delegat postanawia, aby sporządzić transumpt, chyba że po uważnym rozważeniu okoliczności, pozwolił na robienie tegoż transumpty już podczas trwania dochodzenia.

b) Transumpt należy wykonać na podstawie akt oryginalnych i w dwóch egzemplarzach.

30. a) Po sporządzeniu transumpty powinno się odbyć porównanie z oryginałem i notariusz winien każdą stronę podpisać przynajmniej inicjałami oraz opatrzyć swoją pieczęcią.

b) Oryginał akt po zamknięciu i opieczętowaniu przechowuje się w Archiwum Kurii.

31. a) Transumpt dochodzenia i dołączone dokumenty w dwóch egzemplarzach, odpowiednio zamknięte i opieczętowane, wraz z egzemplarzem ksiągki służki Bożego, które były ocenzone przez teologów, dołączwszy ich ocenę, przesyła się bezpieczną drogą do Kongregacji ¹⁵.

b) Jeżeli okaże się konieczne tłumaczenie akt i dokumentów na język dopuszczany w Kongregacji, sporządza się dwa egzemplarze tłumaczenia i autentykuje się je, wysyłając do Rzymu łącznie z transumptem.

c) Biskup lub jego delegat do tego dołącza pismo na temat wiarygodności świadków i zgodności z prawem wszystkich czynności, po czym wysyła do Kardynała Prefekta.

32. Dochodzenia na temat cudów należy dokonywać oddzielnie od dochodzenia na temat cnót lub męczeństwa. Należy tutaj zastosować następujące zasady ¹⁶:

33. a) Biskup kompetentny, stosownie do normy 5b, po otrzymaniu prośby postulatora z krótką ale rzetelną informacją na temat faktu przyjmowanego za cudowny i dokumentami odnoszącymi się do tegoż cudu, poprosi o opinię jednego lub dwóch biegłych.

b) Następnie, jeśli postanowił prowadzić dochodzenie, osobiście lub przez swego delegata przesłuchuje wszystkich świadków według norm 15a, 16—18, 21—24.

34. a) Gdy chodzi o uzdrowienie z jakiejś choroby, Biskup lub jego delegat zasięgają rady lekarza, który przedkłada pytania dla świadków, aby sprawę dokładniej wyjaśnić stosownie do konieczności i okoliczności.

¹⁴ Tamże n. 2, 6°.

¹⁵ Tamże

¹⁶ Tamże n. 2, 5°.

b) Jeżeli uzdrowiony dotychczas żyje, biegli powinni go zbadać, aby można było udowodnić trwanie uzdrowienia.

35. Transumpt dochodzenia wraz z dokumentami odnoszącymi się do sprawy wysyła się do Kongregacji stosownie do postanowień zawartych w nn. 29—31.

36. Na temat sług Bożych, których świętość życia jest jeszcze w trakcie prawnego badania, zabronione są uroczystości czy panegiryczne przemówienia w kościołach.

Także poza kościołem należy się powstrzymać od takich aktów, przez które wierni mogą zostać wprowadzeni w błąd na temat prowadzonego przez Biskupa dochodzenia o życiu, cnotach lub męczeństwie sługi Bożego, mniemania niosącego ze sobą pewność co do przyszłej kanonizacji sługi Bożego.

Te normy zatwierdził Jan Paweł II z Bożej Opatrzności Papież podczas audiencji udzielonej 7 II 1983 r. podpisanemu niżej Kardynałowi Prefektowi i nadał im moc prawną z dniem ogłoszenia, aby przez wszystkich Biskupów, którzy prowadzą sprawy kanonizacyjne, i przez innych, do których się odnoszą były dokładnie i pilnie przestrzegane, znosząc jakiegokolwiek normy przeciwnie, choćby były godne wzmianki.

PIOTR KARDYNAŁ PALAZZINI, PREFEKT
† TRAJAN CRISAN, ABP TYT. DRIVA, SEKRETARZ

DEKRET GENERALNY KONGREGACJI SPRAW KANONIZACYJNYCH NA
TEMAT SPRAW SŁUG BÓŻYCH, KTÓRE SĄ AKTUALNIE ROZPATRYWANE
W KONGREGACJI

Odnosnie do spraw, które obecnie są w toku postępowania w Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych postanowiono w Konstytucji *Divinus perfectionis Magister* z dnia 25 I 1983 r. w n. 16, aby nie postępować naprzód, chyba że z zachowaniem ducha nowego prawa, dlatego powierzony został Kongregacji obowiązek ustanowienia szczególnego porządku postępowania, który na przyszłość ma być zachowany w tego rodzaju sprawach.

Kongregacja czyni zadość temu obowiązkowi dzieląc sprawy na cztery rodzaje i postanawiając co następuje:

1) Odnosnie do spraw „nowszych”, w których już wydano drukiem Pozycję na temat cnót lub męczeństwa, należy ją przekazać Konsultorom teologom dla przygotowania wniosku (*votum*), aby dyskutować ją według norm nowego prawa.

2) Co się tyczy tych zaś spraw, w których Uwagi Promotora wiary lub Odpowiedzi Adwokata są w stadium opracowywania, należy się za-

troszczyć, aby wszystkie dokumenty dotyczące sprawy, zostały krytycznie zbadane, i jeśli tego sprawa wymaga, zostały dołączone do Odpowiedzi.

3) W pozostałych sprawach „nowszych” po zbadaniu pism sługi Bożego nie należy postępować dalej, póki nie przygotowuje się według metody krytycznej Pozycji na temat cnót lub męczeństwa pod przewodnictwem Relatora sprawy, po uprzednim poszukiwaniu dokumentów, które w jakikolwiek sposób dotyczą sprawy.

4) Odnosnie do spraw „historycznych”, gdzie jest już wydrukowana Pozycja na temat cnót lub męczeństwa, sporządzona przez Urząd Historyczno-Hagiograficzny, to tę pozycję z wnioskami Konsultorów (historyków) tegoż Urzędu należy przekazać Konsultorom teologom dla przygotowania wniosków według norm nowego prawa, dodając jednak wyjaśnienia, jeśli według osądu Relatora generalnego okazały się konieczne.

Te normy Papież Jan Paweł II zatwierdził na audiencji udzielonej niżej podpisanemu Kardynałowi Prefektowi w dniu 7 II 1983 r. i polecił je od tego dnia zachowywać.

Dane w Rzymie w Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych dnia 7 II 1983 r.

PIOTR KARDYNAŁ PALAZZINI, PREFEKT
† TRAJAN CRISAN, ABP TYT. DRIVA, SEKRETARZ

VIE DI SVILUPPO DEL PROCEDIMENTO DI CANONIZZAZIONE

Sommario

Il tema „Vie di sviluppo del procedimento di canonizzazione” è stato elaborato sulla base della recente riforma introdotta dal papa Giovanni Paolo II.

Il lavoro presenta un itinerario storico del procedimento di canonizzazione dai primi secoli fino ai nostri giorni e propone per la prima volta nella canonistica polacca un commentario per la nuova legislazione.

All'inizio l'autore ha presentato le prime forme di canonizzazione dei martiri e dei primi confessori (capitolo I), e in seguito le canonizzazioni svolte attraverso elevazione o traslazione di spoglie dei Servi di Dio oppure per il atto papale (capitolo II). Nel III capitolo ha analizzato la riforma di Urbano VIII e nel IV capitolo invece il procedimento di beatificazione e di canonizzazione fino al tempo di papa Pio XI.

Sembra che la riforma odierna risale alla legislazione di papa Pio XI, il quale ha stabilito il procedimento nelle cause „storiche” e ha fondato la Sezione Storica presso la Congregazione dei Riti. La legislazione del papa Paolo VI era si presenta come continuazione della riforma di Pio XI, ma solo quando si tratta delle cause „ordinarie” (capitolo V).

Dalla riforma di Paolo VI è emerso il bisogno di una revisione fondamentale della legislazione.

Dopo intensivi lavori iniziati ormai nel tempo del Concilio Vaticano II et dopo la preparazione di quattro dello schema di una legge nuova sono stati promulgati

i documenti: Costituzione Apostolica „Divinus perfectionis Magister”, Norme della Congregazione per le Cause dei Santi riguardante l'inchiesta diocesana, Decreto generale della stessa Congregazione, contenente delle norme transitorie per le cause già in corso.

Nel capitolo VI l'autore cerca di presentare un commentario per la nuova legge e, di conseguenza, analizza la genesi della legislazione nuova, la sua struttura e i principi fondamentali, uffici e persone in questo procedimento, la stessa procedura e in fine trattamento delle cause già in corso.

Nell'appendice troviamo la traduzione polacca dei tre documenti della Santa Sede riguardo alla riforma.